

Ζοζέφ Ντελτέγ

Ο ΞΑΝΘΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ*

Α΄

ΒΑΔΙΖΕ ΤΑΠΕΙΝΑ στο δρόμο που πηγαίνει από την Πάδοβα στη Σάντα Λουτσία της Άσσιζης, τὸ μοναστήρι του.

Ένας τρίβωνας από καφετί σαγιάκι¹, σφιγμένος στη μέση με κανναβίσιο σκοινί, έντυνε τὰ ισχνὰ πλευρά του. Ήταν ξανθὸς κι επαναλάμβανε με νεανικὸ σφρίγος τὸ *Χαίρε Παρθένε*, κρατώντας τὸ μέτρο μ' ἓνα ξύλινο ροζάριο.

Καὶ πότε πότε σήκωνε τὸ παγούρι του, πὸν ἦταν γεμάτο νερὸ τοῦ Ταντέλλα, κι ἔπινε προσεκτικὰ ἐπειδὴ εἶχε συνετὴ ψυχὴ καὶ λεπτεπίλεπτο κόρφο.

Β΄

ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΣΕ ΤΑ ΧΕΙΛΗ ΤΟΥ προσφέροντας ψυχωφελὴ λόγια στὰ πετεινὰ τοῦ Πανταλέγκουϊ, ὅταν ἐμφανίστηκε μιὰ παράξενη γυναίκα.

Ἡ γυναίκα αὐτὴ φοροῦσε δουκικὰ ἀλλὰ κουρελιασμένα ένδύματα, καὶ τὰ πόδια της ἦταν τραχιὰ καὶ τὰ μαλλιά της ἀνακατωμένα.

Στάθηκε δίπλα στὸν μοναχὸ καὶ τοῦ ἔριξε δυὸ ματιές.

Ύστερα πῆρε ἓνα κομμάτι μαῦρο ψωμί, τὸ τεμάχισε σὲ δύο ἴσες μερίδες κι ἔφαγε τὴ μιὰ ένῶ θρυμματίζε τὴν ἄλλη ἀργά, με θεσπέσιες κινήσεις, γιὰ ὅλα τὰ πετεινὰ τῆς Ἰταλίας.

Γ΄

ΕΑΦΝΙΚΑ, ΟΛΑ ΤΑ ΠΕΤΕΙΝΑ τῆς Ἰταλίας πέταξαν με θόρυβο μακριά. Στὸ δρόμο ἀκουγόταν τὸ ἀχολόγημα πολλαπλοῦ καλπασμοῦ. Δεκατέσσερις ὀπλισμένοι καβαλάρηδες, πὸν τοὺς διαφέντευε ἓνας κονδοτιέρος², ξεπρόβαλαν ἄτακτα.

Φοροῦσαν βελούδινες καζάκες, με μαῦρο οἰκόσημο, καὶ σιδερόφραχτες περικεφαλαῖες ἀπὸ κράμα μετάλλων. Καὶ στὸ χέρι κρατοῦσαν καινούργιες παρτιζάνες³.

Σιωπηλὰ ἔκαναν κύκλο γύρω ἀπὸ τὴ δουκικὴ δέσποινα. Κι ὁ κονδοτιέρος, ἀφοῦ ξεπέζεψε κι ἔκλινε τὰ δύο γόνατά του μπροστά της, τῆς ἔτεινε ἓνα σιγίλιο, σφραγισμένο τρεῖς φορές με βουλλοκέρι.

Κι ἔφυγαν ὅλοι καλπάζοντας πρὸς τὸ μοναστήρι τῆς Σάντα Λουτσία, παίρνοντας μαζί τους τὴν αἰχμάλωτή τους.

Κι ὁ μοναχὸς τοὺς ἀκολουθοῦσε ἀπὸ μακριά.

Δ΄

ΤΟΥΣ ΕΙΔΕ ΝΑ ΜΠΑΙΝΟΥΝ στο μοναστήρι. Τότε πλησίασε στὴ χάλκινη θύρα καὶ τὴν ἔκρουσε, σύμφωνα με τὰ καθιερωμένα, ἑπτὰ φορές. Ἄκουγε, στὸ ἔσωτερικὸ,

1. σαγιάκι' ὕφασμα μάλλινο πολὺ παχύ, με τὸ ὁποῖο οἱ χωρικοὶ κατασκευάζουν ἰδίως τὶς κάπες τῶν ἀντρῶν. Λέγεται καὶ *σκουτί*, *τσούκνα* καὶ *σοκόρι*. (Σ.τ.Μ.)

2. κονδοτιέρος (ἰταλ. *condottiero*)' κατὰ τὸν μεσαιῶνα καλοῦνταν ἔτσι στὴν Ἰταλία καταρχὰς οἱ ἀρχηγοὶ τῶν μισθοφόρων στρατιωτῶν. Βραδύτερα τὸ ὄνομα αὐτὸ δόθηκε, κατ' ἐπέκταση, σὲ ὅλους γενικὰ τοὺς μισθοφόρους πολεμιστές. Ἡ περίοδος ἀκμῆς τῶν κονδοτιέρων τοποθετεῖται μεταξὺ τοῦ 13ου καὶ 15ου αἰῶνα, ὁπότε τὸ ἰταλικὸ ἔδαφος ὑπῆρξε τὸ θέατρο συνεχῶν αἱματηρῶν ἐμφύλιων ἀγῶνων. (Σ.τ.Μ.)

3. παρτιζάνα (ἰταλ. *partigiana*)' παλαιὸ ὄπλο (15ος-17ος αἰ.) ὑπὸ τὴ μορφή δολιχοῦ δόρατος, πὸν ἡ αἰχμὴ του εἶναι μακριά, πλατιὰ καὶ κοφτερή. (Σ.τ.Μ.)

τ' ἄλογα νὰ χλιμιντρίζουν. Ὁ δόκιμος μοναχὸς ἤρθε κι ἄνοιξε προφέροντας τὸν κεκανο-
νισμένο ἐκκλησιαστικὸ τύπο, κι ἐκεῖνος πέρασε μέσα. Τὸ προαύλιο ἦταν κατάμεστο ἀπὸ
ρογάτορες¹ καὶ ζῶα, κι ὁ πρίγκιπας Ὁργκάκι ξεχώριζε ἔφιππος ἀνάμεσά τους. Μπροστά
του, ὁ κονδοττιέρος τοῦ παρουσίαζε τὴ δουκικὴ δέσποινα.

Σὲ κάποια ἄκρη, στὸ κατώφλι τοῦ ναοῦ, ὁ ἡγούμενος τῆς Σάντα Λουτσία, χειροτονη-
μένος ἐπίσκοπος, μὲ τὸ πρόσωπο ὠχρὸ καὶ ἄσπρα τὰ χέρια, θωροῦσε ὀργισμένος τὸ ἱερό-
συλο τοῦτο θέαμα.

... Ἦταν βράδυ. Ὁ ξανθὸς μοναχὸς συλλογιόταν.

Ὁ πρίγκιπας ξεπέζεψε καὶ φίλησε τὸ χέρι τῆς ἀρχόντισσας. Ὑστερα ἔκανε ἓνα νεῦμα.
Κι ἀμέσως οἱ καρβαλάρηδες μπήκαν στὰ κελιά κι ἔδιωξαν ἀπὸ μέσα τοὺς ἀσκητὲς μὲ καμ-
τσικιές.

Κι ἐνῶ ὁ πρίγκιπας Ὁργκάκι καὶ ἡ δουκικὴ δέσποινα κοιμόντουσαν στὸ κελὶ τοῦ ξαν-
θοῦ μοναχοῦ, ὁ ἡγούμενος τῆς Σάντα Λουτσία, ὄρθιος στὴν αὐλή, ἀνάμεσα στοὺς συγκεν-
τρωμένους ἀδελφούς, ἀνέπεμπε ὅλη τὴ νύχτα, κάτω ἀπὸ τ' ἄστρα, τοὺς ἐξορκισμοὺς καὶ
τὶς δεήσεις του.

Ε΄

ΜΟΛΙΣ ΟΙ ΚΑΒΑΛΑΡΕΟΙ πέρασαν τὰ παραπόρτια, ὁ ἡγούμενος τῆς Σάντα Λου-
τσία, μὲ τὸν ποιμαντορικὸ σταυρὸ του, ἔφαλε ξόρκια πρὸς τὰ τέσσερα σημεῖα
τοῦ ὀρίζοντα.

Καὶ οἱ μοναχοί, ὁ ἓνας μετὰ τὸν ἄλλον, ἐπιστρέφανε στὰ κελιά τους.

Ξαναβρίσκοντας ὁ ξανθὸς μοναχὸς τὸ δικό του κελί, ἔνωσε τὴν καρδιά του νὰ σταμα-
τάει. Ἐνα δολερὸ ἄρωμα τοῦ προκαλοῦσε λίγωμα μέσα στὸ μοναστικὸ μισοσκόταδο. Καὶ
ἡ θύμηση τῶν αἰρετικῶν φιλιῶν παρέμενε σὲ ὅλο τὸ μῆκος τῶν σαρκικῶν τοίχων. Ἐκεῖ,
τὴ νύχτα αὐτῇ, εἶχε κοιμηθεῖ, εἶχε ἐρωτευθεῖ ἐκεῖνη ποὺ τὰ χέρια της τάισαν τὰ πετεινὰ
στὸ λαγκάδι τοῦ Πανταλέγκουι. Ἐκεῖ, τὸ κορμί της ἐμφανίστηκε χωρὶς μυστήριο, ὅπως
καὶ ἡ γύμνια τῶν θελγῆτρων της.

Κάποιος σήμανε τὸν ὄρθρο...

...Καί, γιὰ πρώτη φορά, ὁ ξανθὸς μοναχὸς στοχάστηκε τὸν ἔρωτα.

ΣΤ΄

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ, ΣΤΑΜΑΤΗΣΕ ΞΑΝΑ στὸ Πανταλέγκουι· ὅμως δὲν ὑπῆρχαν πιὰ
πέτεινὰ καὶ δὲν ἤρθε καμιὰ ἄγνωστη γυναίκα. Μονάχα, στὸ δρόμο, ὀδοιποροῦσε
ἓνας λόχος στρατιωτῶν. Ἐπικεφαλῆς τους στριφογύριζε μὲ τ' ἄλογό του ὁ ἴλαρχος, κά-
νοντας νὰ ἤχοῦν τσεκίνια² στὶς τσέπες του καὶ κουμπούρια. Καὶ οἱ στρατιῶτες ἐκτοξεύανε
χυδαῖες βρισιές κατὰ τοῦ πρίγκιπα Ὁργκάκι.

Ὁ μοναχὸς σίμωσε καὶ διάβασε στὴν παντιέρα τὴν περὶήφανη ἐπιγραφή τῶν Γουέλφων³.
Τότε πέταξε τὸν τρίβωνά⁴ του πρὸς τὴ δύση καὶ φόρεσε τὴν πρασινοκίτρινη στολή.
Ἐπειτα μπήκε στὶς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ πῆγε μὲ τὴ μεριά τῆς καρδιάς του.

Καὶ σκοτώθηκε πρῶτος, μερικὲς μέρες ἀργότερα, στὴν πολιορκία τοῦ Ὁργκάκι, ὑπὸ
τὰ ὄμματα τῆς δουκικῆς δέσποινας ποὺ τὸν κοίταζε ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν τειχῶν.

1. ρογάτορας· μισθοφόρος στρατιώτης. (Σ.τ.Μ.)

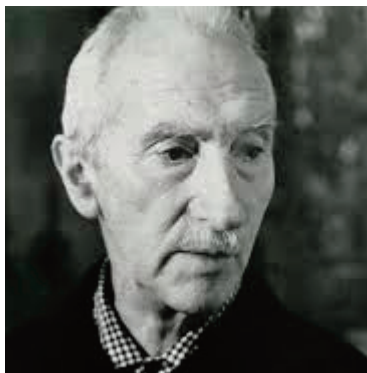
2. τσεκίνι· παλαιὸ χρυσὸ βενετικὸ νόμισμα. Στὴν Ἑλλάδα τοῦ 1828 λεγόταν βενετικὸ φλουρί. (Σ.τ.Μ.)

3. Γουέλφοι· στὴ μεσαιωνικὴ Ἰταλία οἱ ὀπαδοὶ τοῦ πάπα (σὲ ἀντιδιαστολὴ μὲ τοὺς Γιβελίνους). (Σ.τ.Μ.)

4. τρίβωνας· τὸ ράσο μοναχοῦ ὡς σύμβολο ἀσκητισμοῦ καὶ αὐτάρκειας. Ἡ λέξη προέρχεται ἀπὸ τὸ ρῆμα τρίβω,
ἐπειδὴ συνήθως ἐπρόκειτο γιὰ πολυχρησιμοποιημένο, τριμμένο ἔνδυμα. (Σ.τ.Μ.)

* Τίτλος πρωτοτύπου: «Le Moine blond», *Le maître ironique*, Grasset, Παρίσι 1995, σσ. 107-112.

Ἡ μετάφραση αὐτὴ πρωτοδημοσιεύτηκε στὸ περιοδικὸ *NEO ΕΠΙΠΕΔΟ*, περίοδος τρίτη, τχ 3, Δεκέμβριος 2012, σσ. 20-21.

Ὁ Ζοζέφ Ντελτέιγ (Joseph Delteil) γεννήθηκε στὶς 20 Ἀπριλίου 1894 στὸ Βιλ-λάρ-ἂν-Βάλ (Villar-en-Val) καὶ πέθανε στὶς 16 Ἀπριλίου 1978 στὸ Γκραμπέλ (Grabels). Εἶναι γνωστὸς κυρίως ὡς ποιητής. Τὸ 1922 μὲ τὸ πρῶτο του μυθιστόρημα *Sur le fleuve Amour* τράβηξε τὴν προσοχὴ τοῦ Λουὶ Ἀραγκὸν καὶ τοῦ Ἀντρέ Μπρετόν. Ὁ Μπρετόν τὸν ἀναφέρει μάλιστα στὸ *Μανιφέστο τοῦ Σουρεαλισμοῦ* ὡς ἕναν ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔδωσαν δείγματα ἀπόλυτου σουρεαλισμοῦ. Ὁ Ντελτέιγ, πρὶν ἔρθει σὲ ρήξη μὲ τὸν Μπρετόν, συμμετεῖχε στὸ πρῶτο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ *La Revolution surréaliste* [Ἡ σουρεαλιστικὴ ἐπανάσταση]. Τὸ 1937 ἐγκατέλειψε τοὺς παρισινοὺς λογοτεχνικοὺς κύκλους καὶ ἐγκαταστάθηκε στὸ Γκραμπέλ, κοντὰ στὸ Μονπελλιέ, ὅπου διῆγε μέχρι τὸν θάνατό του τὸ βίο ἐνὸς χωρικοῦ-ποιητῆ μὲ τὴ συντροφιά τῆς γυναίκας του Καρολὶν Ντυντέ (Caroline Dudley), ἡ ὁποία εἶχε δημιουργήσει τὸ περιοδικὸ *La Revue nègre* [Ἡ νέγρικη ἐπιθεώρηση]. (Σ.τ.Μ.)